

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 230) (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה), התשפ"ב-2022

1. תיקון חוק הביטוח הלאומי – הוראת שעה
- בתקופה שמיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) עד יום ט' בניסן התשפ"ג (31 במרס 2023) (להלן – תקופת הוראת השעה), יקראו את חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), כך:
- (1) בסעיף 195, בהגדרה "הכנסה מעבודה או ממשלח יד", בסופה יבוא "ולעניין סעיפים 200, 201 ו-202 – גם הכנסה מדמי אבטלה כהגדרתם בסעיף 158";
- (2) בסעיף 238, בהגדרה "הכנסה", בסופה יבוא "ויראו הכנסה מדמי אבטלה כהגדרתם בסעיף 158 כהכנסה מעבודה או ממשלח יד";
- (3) בסעיף 320(ח), המילים "לדמי אבטלה או" – לא ייקראו.
2. שיפוי
- אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי לגבי כל סכום שהוצא בעד כל גמלה או תוספת גמלה המשתלמת לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי כנוסחן בחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ההוראות כאמור בחוק זה יהיה מיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) עד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022) (להלן – התקופה הקובעת).

סעיף 1 לפסקאות (1) ו-(2)

סעיפים 195 ו-238 לחוק הביטוח הלאומי קובעים כי הכנסה שמקורה בדמי אבטלה היא הכנסה שיש להביאה בחשבון במלואה לצורך חישוב הזכאות לגמלאות נכות כללית, אורח ותיק ושאיירים.

מוצע לקבוע בסעיפים אלה כי יראו את דמי האבטלה כהכנסה ממשלח יד או מעבודה בתקופה הקובעת, לצורך קביעת זכאות לקצבת נכות כללית, שיעורה ותוספת תלויים או לצורך קביעת זכאות לקצבת אורח ותיק וקצבת שאירים ושיעורן.

לפסקה (3)

סעיף 320 לחוק הביטוח הלאומי קובע איסור על כפל גמלאות. סעיף קטן (ח) שבו קובע כי מבוטחת הזכאית לדמי אבטלה בעד חודש מסוים, ובאותו החודש היא זכאית גם לקצבת אורח ותיק, תשולם לה הגמלה הגבוהה שבהן.

מוצע לקבוע כי בתקופה הקובעת תוכל מבוטחת לקבל הן קצבת אורח ותיק והן דמי אבטלה, בכפוף למבחן ההכנסות הקבוע בפרק י"א לחוק הביטוח הלאומי.

סעיף 2 מוצע לקבוע כי בדומה לתיקונים הקודמים שנחקקו כחלק מהמענה הסוציאלי שניתן לנפגעי ההתפרצות וההתפשטות של נגיף הקורונה, ישפה משרד האוצר את המוסד לביטוח לאומי על העלות של התוספות המשתלמות לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי כנוסחן בחוק זה.

כללי על רקע התפשטות נגיף הקורונה החדש (Novel Coronavirus 2019 – nCoV) (להלן – נגיף הקורונה) בישראל והמשבר הכלכלי שהביא לשיעורי אבטלה גבוהים, תוקן חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), במסגרת חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס' 216) (הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש"ף-2020 (להלן – תיקון מס' 216), ולאחר מכן במסגרת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 225) (הוראת שעה), התשפ"א-2021 (להלן – תיקון מס' 225), והורחבו במסגרתו עילות הזכאות לדמי אבטלה כך שנפרשה רשת ביטוח האבטלה הנוגעת למבוטחים נוספים שלא היו זכאים קודם.

במסגרת תיקון מס' 225, שהחליף את הוראת השעה שנקבעה במסגרת תיקון מס' 216, נקבע כי תקופה של הוראת השעה הוא עד יום כ"ח באדר ב' התשפ"ב (31 במרס 2022), והיא תחול על גמלאות המגיעות בעד התקופה שמיום כ"א בתמוז התשפ"א (1 ביולי 2021) עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021). בתיקון נקבע כי במהלך התקופה כאמור יראו את דמי האבטלה כהכנסת עבודה או ממשלח יד לעניין קצבאות נכות כללית, אורח ותיק, שאירים, הבטחת הכנסה ומוזנות, ובהתאם לכך יקוזו קצבאות אלה בדומה לקיזוז של שכר עבודה ולא ייעשה קיזוז בשל דמי האבטלה כפי שהיה בעבר (קיזוז מקל).

מכיוון שהשלכותיה של התפשטות נגיף הקורונה טרם חלפו, מוצע לקבוע מחדש את הוראת השעה בעניין הגדרת דמי האבטלה כהכנסה מעבודה או ממשלח יד, לתקופה נוספת של שנה, החל ביום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) עד יום ט' בניסן התשפ"ג (31 במרס 2023) ותוקפן של

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשפ"ב, עמ' 253.

3. בתקופת הוראת השעה יקראו את חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980² (להלן – חוק הבטחת הכנסה), כך שבסעיף 10ג), בהגדרה "תגמול", אחרי פסקה (5) יבוא:
 "6) דמי אבטלה כהגדרתם בסעיף 158 לחוק הביטוח, בעד התקופה שמיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) עד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022)."
4. בחוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 225 והוראת שעה), התשפ"א-2021³ –
 (1) פסקאות (4) עד (6) לסעיף 3 – יימחקו;
 (2) סעיף 4 – בטל;
 (3) סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) לסעיף 8 – בטלים.
5. (א) תחילתו של חוק זה ביום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022).
 (ב) סעיפים 195, 238 ו-320 כנוסחם בסעיף 1 לחוק זה, יחולו על גמלת אזרח ותיק, גמלת שאירים, קצבת נכות ודמי אבטלה המגיעים לפי חוק הביטוח הלאומי בעד התקופה שמיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) עד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022), ואולם לא תופחת זכאותו של מבוטח לגמלה בשל הוראות הסעיפים האמורים כנוסחם בחוק זה.
 (ג) חוק הבטחת הכנסה כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, יחול על גמלה המגיעה לפי החוק האמור או על תשלום המגיע לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972⁴, המשולמים בעד התקופה שמיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) עד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022).

תיקון חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 225 והוראת שעה)

תחילה ותחולה

ד ב ר י ה ס ב ר

אחידות בין הוראות השעה, מוצע למחוק את ההוראות שמוצע לקובען בחוק זה, מתיקון מס' 225 האמור.

5 סעיף כדי ליצור רציפות במועדי התחולה של הוראת השעה בתיקון מס' 225, מוצע לקבוע כי תחילתו של חוק זה ביום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022).

כמו כן מוצע לקבוע כי סעיפים 195, 238 ו-320 כנוסחם בסעיף 1 לחוק זה, יחולו על גמלת אזרח ותיק, גמלת שאירים, קצבת נכות ודמי אבטלה המגיעים לפי חוק הביטוח הלאומי בעד התקופה הקובעת.

עוד מוצע לקבוע כי לא יהיה בהוראות הסעיפים המוצעים כדי להפחית משיעור הגמלה של זכאי, שאילולא התיקון המוצע שיעור גמלתו היה גבוה יותר.

נוסף על כך מוצע כי חוק הבטחת הכנסה כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, יחול על גמלה המגיעה לפי החוק האמור, או על תשלום המגיע לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972, המשולמים בעד התקופה הקובעת.

3 סעיף סעיפים 12, 10א ו-10ב לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, החלים גם על חוק דמי מזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972, קובעים כי הכנסה מעבודה של זכאי הבטחת הכנסה או דמי מזונות אינה מובאת בחשבון במלוואה, וזאת בהתאם לתא המשפחתי וגילו.

הוראות אלה בדבר הסכום שאינו מובא בחשבון ושיעור הניכוי מהכנסה מעבודה, אינן חלות על דמי אבטלה. משכך מוצע לקבוע כי יראו את דמי האבטלה המשתלמים בעד התקופה הקובעת כהכנסה מעבודה או ממשלח יד.

4 סעיף במסגרת תיקון מס' 225 לחוק הביטוח הלאומי נקבע כי תוקפה של הוראת השעה הוא עד יום כ"ח באדר ב' התשפ"ב (31 במרס 2022), והיא תחול על גמלאות המגיעות בעד התקופה שמיום כ"א בתמוז התשפ"א (1 ביולי 2021) עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021). מאחר שמוצע לקבוע את אותן ההוראות בהוראת שעה חדשה לתקופה קובעת נוספת, וכדי ליצור

² ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשפ"ב, עמ' 256.

³ ס"ח התשפ"א, עמ' 354.

⁴ ס"ח התשל"ב, עמ' 87.